

Regional handlingsplan

Spesialistutdanning av leger i Helse Nord

Regional handlingsplan 2024-2026

Denne handlingsplanen bygger på en omfattende kartlegging gjennomført av LISKART-prosjektet i perioden 2023-2024. Resultatene fra kartleggingene er nærmere beskrevet i en egen [rapport](#), som hvert tiltakspunktene i handlingsplanen henviser til¹.

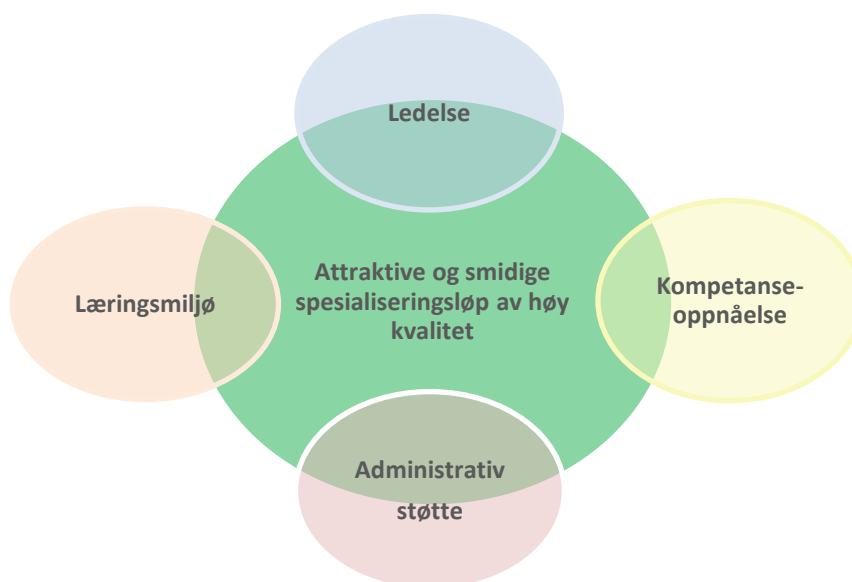
Handlingsplanen tydeliggjør hvilke tiltak Helse Nord må iverksette for å lykkes med spesialistutdanningens del 2 og del 3. Forbedringsarbeidet er forankret i [strategi for personell, utdanning og kompetanse i Helse Nord](#).

Overordnet målsetting

Helse Nords visjon er *sammen om helse i nord*. For å forbedre spesialistutdanningen for leger må vi samarbeide nasjonalt, regionalt og lokalt. Overordnet målsetting for arbeidet er at:

Helse Nord skal tilby attraktive og smidige spesialiseringsløp av høy kvalitet for leger.

Handlingsplanen inneholder 23 tiltak fordelt på fire innsatsområder som Helse Nord vil iverksette. De fire innsatsområdene er: Ledelse, læringsmiljø, kompetanseoppnåelse og administrativ støtte.

Figur 1 Innsatsområder

¹ Rapport LISKART-prosjektet. *Kartlegging av spesialistutdanning i Helse Nord 2024*.

Ledelse

Ledelse

Spesialistutdanningen er et ledelsesansvar. Helseforetakene skal legge til rette for at LIS kan gjennomføre utdanningen i tråd med Spesialistforskriften. Det innebærer at arbeid med spesialistutdanning må være godt forankret i hele lederlinjen, fra toppleder til nærmeste leder for LIS. LIS har ansvaret for egen læring, blant annet med å følge opp Individuell utdanningsplan (IUP).

Nr	Tiltak	Slik skal vi gjøre det	Ref. rapport	Dette vil vi å oppnå	Ansvar A=Ansvarlig B=Bidrar			Frist	
					RHF	HF	RegUt	Start	Ferdig
1.	Innlemme spesialistutdanningen bedre i sykehusdriften	1.1 Utarbeide en regional funksjonsbeskrivelse for rollen utdanningskoordinerende overlege (UKO) med hensikt å styrke lederforankringen av arbeidet	Side 22	❖ Økt prioritet av utdanningsoppgaver ❖ Økt kvalitet i utdanningen	A	B	B	2025	2026
		1.2 Sette av tid til utdanningsoppgaver i arbeidsplaner for LIS, veileder og utdanningsansvarlig overlege (UAO), iht. nasjonale anbefalinger og forskriftskrav	Side 25-26		B	A		2025	2026
2.	Forbedre rekrutteringsarbeidet	2.1 Utforme utdanningsplaner som er rekrutterende	Side 19	❖ Kontinuitet og stabilitet i LIS-stillingene ❖ Rekruttere flere LIS ❖ Redusere økonomisk barriere ifm. spesialiseringerperioder		A		2025	2026
		2.2 Synliggjøre utdanningsløpet i stillingsutlysninger	Side 19			A		2025	2026
		2.3 Styrke samarbeidet mellom HR, fag og kommunikasjon i stillingsmarkedsføring	Side 19			A		2025	2026
		2.4 Utlyse riktig stilling og registrere LIS i riktig spesialitet ved ansettelse	Side 63			A		2025	2025
		2.5 Vurdere satsene på de økonomiske bo- og støtteordningene, inkl. dekning av hjemreiser ²	Side 20			A		2025	2025

² Se også tiltak 3.8 i Regional handlingsplan for personell, utdanning og kompetanse 20204-2026

3.	Etablere spesialitetsvis / avdelingsvis introduksjonsprogram for nyansatte LIS	3.1 Ta i bruk systemstøtte for å systematisere og forbedre introduksjonsprogrammene	Side 24	❖ Strukturert opplæring ❖ Felles verdigrunnlag ❖ Økt sosial støtte til nyansatte		A		2025	2026
		3.2 Innføre fadderordning for LIS	-		A	B		2024	2025
4.	Forbedre ledelsen av LIS³	4.1 Utvikle og innføre modul om spesialistutdanning i lederopplæring	Side 27	❖ Økt kompetanse om spesialistutdanning blant ledere ❖ Kompetente og trygge ledere ❖ Økt trygghet blant LIS	B	B	A	2025	2026
		4.2 Tydeliggjøre forventninger og krav til ledere av LIS, med særskilt fokus på psykologisk trygghet	Side 22		B	A		2025	Kont.
		4.3 Prioritere ledere for LIS til lederutvikling og lederutdanning	Side 22		B	A		2024	Kont.
5.	Forbedre individuell oppfølging og ivaretagelse	5.1 Vurdere innretningen og behovet for livsfasetiltak for LIS ⁴	Side 22	❖ Bedre oppfølging av LIS	B	A		2026	Kont.
		5.2 Etablere rutine for personlig oppfølging av LIS i spesialiseringsperioder	Side 19			A		2025	2025

³ Se også tiltak 3.1, 3.3 og 3.3 i Regional handlingsplan for personell, utdanning og kompetanse 2024-2026.

⁴ Se også tiltak 3.7 i Regional handlingsplan for personell, utdanning og kompetanse 2024-2026

Læringsmiljø

Læringsmiljø

Gode læringsmiljøer kjennetegnes av trivsel, godt samarbeid, god dialog mellom overleger og LIS, anerkjennelse, oppmuntring og læring i støttende rammer. Gode læringsmiljø stimulerer til mer læring.

Nr	Tiltak	Slik skal vi gjøre det	Ref. rapport	Dette vil vi å oppnå	Ansvar A=Ansvarlig B=Bidrar				Frist	
					RHF	HF	RegUt	RegSim	Start	Ferdig
6	Styrke UAO-rollen	6.1 Utarbeide en regional funksjonsbeskrivelse for UAO	Side 40	❖ Tettere oppfølging av progresjon ❖ Økt kompetanse om veiledning, supervisjon og kompetansevurdering i kollegiet ❖ Økt kvalitet i utdanningen	A	B	B		2025	2025
		6.2 Tydeliggjøre leders ansvar for oppfølging av UAO-oppgaver	Side 38			A			2025	2026
		6.3 Gi UAO opplæring i spesialistutdanning	Side 25			B	A		2025	2026
		6.4 Prioritere UAO-nettverk i foretakene	Side 40			A			2025	2025
		6.5 Gjennomgå funksjon og innhold i spesialitetsvis råd (RUR)	Side 41			B	A		2026	2026
7	Forbedre supervisjon	7.1 Tilrettelegge for møtepunkter mellom overleger og LIS	Side 36	❖ Økt bevissthet blant overleger om betydningen av god supervisjon ❖ Økt progresjon i ferdighetsnivå ❖ Beholde LIS og gode fagmiljø ❖ Økt kvalitet i utdanningen		A			2025	Kont.
		7.2 Tilrettelegge for at LIS får lære av de beste	Side 52			A			2025	Kont.
		7.3 Bevisstgjøre overlegegruppen om betydningen av å være gode rollemodeller	Side 37			A			2025	Kont.
8	Økt bruk av simulering og ferdighets-trening ⁵	8.1 Sikre at LIS får tilgang til nødvendig utstyr og lokaler	Side 52	❖ Økt progresjon i ferdighetsoppnåelse ❖ Bedre kompetanse-oppnåelse ❖ Økt kvalitet og pasientsikkerhet		A	B	B	2025	Kont.
		8.2 Gjennomføre regelmessig simulering der det er hensiktsmessig	-			A	B	B	2025	Kont.
		8.3 Etablere strukturert ferdighetstrening og klinisk prosedyreopplæring i alle spesialiteter	Side 49			A		B	2026	2026

⁵ Se også punkt 2.3 i Regional handlingsplan for personell, utdanning og kompetanse 2024-2026.

Kompetanse-oppnåelse

Kompetanseoppnåelse

Spesialistutdanningen er en kompetansebasert utdanning. Læringsmålene er grunnlaget for vurdering av LIS sin faktiske kompetanse. Den nye utdanningen er en anerkjennelse av at legene har ulike måter å lære på - og tempo og lære i.

Nr	Tiltak	Slik skal vi gjøre det	Ref. rapport	Dette vil vi å oppnå	Ansvar			Frist	
					RHF	HF	RegUt	Start	Ferdig
9	Øke kompetansen om legers læring	9.1 Utarbeide kompetansetrapp for utvikling av kompetanse i supervisjon, veiledning og kompetansevurdering	Side 34	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Økt kvalitet i utdanningen ❖ Raskere kompetanseoppnåelse ❖ Rekruttere og stabilisere LIS ❖ Økt kvalitet og pasientsikkerhet 	A	B	B	2024	2025
		9.2 Styrke veiledningskompetansen og kunnskapen om legers læring blant veiledere og supervisører	Side 45			A	B	2025	Kont.
		9.3 Gi overleger, veiledere, supervisører, LIS og ledere økt kunnskap om kompetansevurdering, inkludert bruk av vurderingskollegium	Side 38			A	B	2025	Kont.
		9.4 Revidere mandat for regionalt veiledernetverk	Side 34		A	B	B	2026	2026
10	Periodisere utdanningsplaner	10.1 Organisere utdanningsplaner i perioder	Side 59	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Bedre oversikt for LIS over kompetanse- og læringsmål ❖ Forenklet oppfølging av progresjon i utdanningsløpet ❖ Forbedret kompetansevurdering 		B	A	2026	2027
		10.2 Spesifisere hvilke læringsaktiviteter som skal gjennomføres og hvilke læringsmål som skal oppnås i aktuell periode, samt hvilke perioder som skal ligge til grunn for godkjenning av aktiviteter	Side 59			B	A	2026	2027
11	Forbedre kursplanlegging	11.1 Gi LIS tidlig informasjon om planlagte kurs	Side 47	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Bedret progresjon og gjennomføring av utdanningsløpet ❖ Færre avmeldinger 		A	B	2026	Kont.
		11.2 Innføre mer langsiktig planlegging av kurs i IUP, som ses i sammenheng med 6. mnd. planlegging ⁶	Side 54			A		2026	Kont.

⁶ Se også tiltak 1.2 i Regional handlingsplan for personell, utdanning og kompetanse 2024-2026

		11.3 Utarbeide kursoversikter med faglig prioritert rekkefølge	-		B	A	2026	2026	
		11.4 Forbedre påmeldingsløsninger for kurs	Side 50		B	A	2026	2026	
12	Forbedre bruk av fordypnings-tid	12.1 Gi LIS tilgang til nødvendige medisinske tidsskrifter og digitale støtteverktøy	Side 47	❖ Raskere kompetanse-oppnåelse ❖ Økt kvalitet i utdanningen	B	A	2024	2025	
		12.2 Sikre at LIS og veileder lager en plan for bruk av fordypningstid som faglig henger faglig sammen med progresjon i utdanningsløpet	Side 47			A	2025	Kont.	
		12.3 Tilrettelegge for mer simulering og ferdighetstrening i fordypningstiden	Side 48			A	2025	Kont.	
13	Etablere regionalt samarbeid om gjennomføring av FKM	13.1 Samarbeide om utvikling av læringsaktiviteter i Felles Kompetansemål (FKM)	Side 48	❖ Økt kvalitet i utdanningen ❖ Økt kapasitet		B	A	2026	Kont.

Administrativ støtte

Administrativ støtte

Spesialistutdanningen består av flere områder som må fungerer sammen, for at spesialistutdanningen skal være god. Gode systemer og administrativ støtte er et viktig bidrag.

Nr	Tiltak	Slik skal vi gjøre det	Ref. rapport	Dette vil vi å oppnå	Ansvar			Frist	
					RHF	HF	RegUt	Start	Ferdig
14	Digitalisere individuell utdanningsplan (IUP)	14.1 Utarbeide ny mal for IUP	Side 29	❖ Bedre individuell oppfølging av LIS ❖ Bedre styringsinformasjon	A	B	B	2024	2025
		14.2 Digitalisere IUP	Side 29		A	B	B	2024	2025
15	Revidere overordnet avtaleverk	15.1 Ta initiativ til revisjon av overordnet samarbeidsavtale om spesialistutdanning	Side 57	❖ Nasjonal og regional harmonisert lengde på spesialiseringstidspunkt ❖ Spesialiseringstidspunkt som er riktig avstemt mot læringsmål	A	B	B	2025	2026
		15.2 Ta initiativ til standardisering av innhold i nasjonale og regionale fagavtaler	Side 57		A	B	B	2025	2026
		15.3 Ta initiativ til etablering av ny beslutningsstruktur for håndtering av uenigheter om oppfølging av fagavtaler	Side 57		A	B	B	2025	2026
16	Etablere system for internkontroll med spesialistutdanningen	16.1 Inngå et regionalt samarbeid om utarbeidelsen av system for internkontroll	Side 22	❖ Økt kvalitet i utdanningen	B	A		2025	2025
17	Gjennomføre internrevisjon med spesialistutdanningen	17.1 Gjennomføre internrevisjon i en regional kontekst	Side 22	❖ Innhente et grunnlag for forbedringer	A	B		2026	2026
18	Forbedre samhandlingen mellom LIS-koordinator, leder og LIS	18.1 Etablere rutine for god dialog og digital informasjonsflyt mellom leder, LIS-koordinator og LIS	Side 58	❖ Bedre og mer effektiv progresjon i utdanningsløpet		A		2025	2025

19	Etablere modell for strategisk kompetanse-planlegging av utdannings-behov for legespesialister	19.1 Etablere en modell som involverer aktuelle fagmiljøer for utvikling av scenariobeskrivelser	Side 62	❖ Styringsinformasjon om rekrutteringsbehov ❖ Riktig dimensjonering	A	B		2025	2025
		19.2 Framskrive behov for legespesialister for fagområdene i psykiatri	-		A	B		2025	2026
20	Evaluere spesialist-utdanningen	20.1 Gjennomføre regelmessig spørreundersøkelse til LIS 1 og LIS2/3	-	❖ Styringsinformasjon om kvalitet i utdanningen	B	B	A	2025	Kont.
21	Utvikle kvalitets-indikatorer	21.1 Utvikle kvantitative og kvalitative kvalitetsindikatorer	-	❖ Styringsinformasjon om kvalitet i utdanningen	A	B	B	2026	2026
22	Utrede nasjonalt køsystem for spesialisering-perioder	22.1 Ta initiativ til å utrede et nasjonalt køsystem for spesialisering-perioder	Side 61	❖ Økt transparens ❖ Økt forutsigbarhet	A	B		2026	2026
23	Gjennomgå helseforetakets mulighet for praktisk støtte til LIS ifm. flytting	23.1 Bistå med å finne bolig og barnehageplass, der det er hensiktsmessig	Side 62	❖ Fjerne praktisk barriere med gjennomføring av spesialisering-perioder		A		2026	2026